

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 20 kwietnia 2018 r.

Pozycja 56

POSTANOWIENIE z dnia 7 lutego 2018 r. Sygn. akt Ts 215/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Julia Przyłębska – przewodniczący i sprawozdawca
Małgorzata Pyziak-Szafnicka
Piotr Tuleja,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 grudnia 2016 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej T.S.,

po s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 10 października 2016 r. (data nadania) T.S. (dalej: skarżący) zarzucił niezgodność art. 8 ust. 3a pkt 1 i ust. 5c ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137, ze zm.; dalej: prawo o ruchu drogowym) w zakresie, w jakim przepis ten „(...) pozbawia osoby, które otrzymały bezterminowo »Kartę parkingową dla osoby niepełnosprawnej«, możliwości korzystania z przyznanego im uprawnienia” z art. 2 i art. 32 ust. 2 Konstytucji.

Postanowieniem z 19 grudnia 2016 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 9 stycznia 2017 r.) Trybunał odmówił nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, uznając, że zarzuty naruszenia przez zakwestionowaną regulację zasad wywodzonych z powołanych przepisów ustawy zasadniczej nie mogą być przedmiotem rozpoznania w procedurze inicjowanej wniesieniem skargi konstytucyjnej. W konsekwencji odmówił wszczęcia merytorycznej kontroli skargi przez wzgląd na niespełnienie wymogu wskazania przez skarżącego konstytucyjnych wolności i praw, które w jego przekonaniu narusza zaskarżona regulacja.

Na postanowienie z 19 grudnia 2016 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej skarżący wniósł – w ustawowym terminie – zażalenie. Zarzucił naruszenie art. 190 ust. 5 Konstytucji, dowodząc, że skoro postanowienie zostało wydane w składzie jednoosobowym, to nie mogło zapaść większością głosów. Zdaniem skarżącego „(...) w sytuacji orzekania w składzie jednoosobowym nie sposób jest mówić o istnieniu »większości«.”

Skarżący podniósł także, że wbrew stanowisku Trybunału wyrażonym w zakwestionowanym postanowieniu, art. 32 Konstytucji jest samoistnym wzorcem kontroli konstytucyjnej, gdyż z przepisu tego wynika prawo do równego traktowania stron postępowania i zakaz

dyskryminacji. Ponadto, zdaniem skarżącego również w odniesieniu do art. 2 Konstytucji wskazał on prawidłowo na naruszone zasady: sprawiedliwości społecznej, ochrony praw nabytych, zaufania obywateli do prawa.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 13 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U. poz. 2074) do postępowań przed Trybunałem wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK) stosuje się przepisy tej ustawy. Skoro postępowanie zainicjowane rozpatrywaną skargą nie zostało zakończone przed 3 stycznia 2017 r., tj. dniem wejścia w życie ustawy o TK, to zarówno wstępne, jak i merytoryczne rozpoznanie tej skargi określają przepisy ustawy o TK.

Zgodnie z art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w zw. z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p. TK). Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

Trybunał rozstrzygnął najdalej idący zarzut zażalenia, dotyczący wątpliwości co do rozwiązania ustawowego, zgodnie z którym w toku wstępnej kontroli skargi konstytucyjnej postanowienie o odmowie nadania dalszego biegu wydawane jest przez jednego sędziego. Stanowisko skarżącego wynika z błędnego rozumienia art. 190 ust. 5 Konstytucji. Przepis ten dotyczy orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego wydawanych już w toku merytorycznej kontroli konstytucyjności i legalności norm prawnych. Świadczy o tym choćby jego umiejscowienie w systematyce art. 190 Konstytucji, bezpośrednio po unormowaniach dotyczących charakteru prawnego, ogłaszania i skutków orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego (art. 190 ust. 1-4 Konstytucji). Tym samym należy przyjąć, że poza zakresem zastosowania art. 190 ust. 5 Konstytucji pozostają rozstrzygnięcia podejmowane przez Trybunał na etapie wstępnej kontroli skargi konstytucyjnej, przesądzającej o dopuszczalności poddania kontroli merytorycznej unormowań zakwestionowanych przez skarżącego. W tym też zakresie większa jest więc swoboda prawodawcy regulującego tryb tego etapu postępowania w ustawie, o której mowa w art. 197 Konstytucji, tj. w ustawie o TK (zob. postanowienie TK z 20 października 2014 r., sygn. Ts 244/14, OTK ZU nr 1/B/2015, poz. 101). Pogląd zgodny z powyższym stanowiskiem Trybunału prezentowany jest również w doktrynie prawa konstytucyjnego, która w pełni aprobuje, by na etapie wstępnej kontroli Trybunał w składzie jednoosobowym podejmował rozstrzygnięcia inne niż merytoryczne (zob. L. Garlicki, komentarz do art. 190 [w:] *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz. Tom V*, red. L. Garlicki, Warszawa 2005, s. 35, podobnie L. Jamróz, *Skarga konstytucyjna. Wstępne rozpoznanie*, Białystok 2011, s. 50).

Na uwzględnienie nie zasługuje również przekonanie skarżącego o tym, że art. 32 Konstytucji może stanowić samodzielny wzorzec kontroli w postępowaniu zainicjowanym skargą konstytucyjną bez konieczności wskazywania konstytucyjnej wolności lub prawa. Trybunał w niniejszym składzie, podtrzymuje pogląd wyrażony w postanowieniu pełnego składu TK z 24 października 2001 r. (sygn. SK 10/01, OTK ZU nr 7/2001, poz. 225), zgodnie z którym przepis ten może zostać powołany w skardze konstytucyjnej jako wzorzec kontroli, pod warunkiem, że zostanie powiązany z konkretną wolnością lub prawem podmiotowym, w zakresie którego doszło do nierównego traktowania adresatów prawa. Pogląd ten Trybunał

wyraził w postanowieniu wydanym w pełnym składzie. Odstąpienie od poglądu prawnego wyrażonego w orzeczeniu wydanym w pełnym składzie wymaga wydania orzeczenia w takim samym składzie (art. 37 ust. 1 pkt 1 lit. e u.o.t.p. TK). Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego nie ma podstaw do zmiany stanowiska dotyczącego art. 32 Konstytucji i uznania, że w postępowaniu skargowym może on stanowić samodzielny wzorzec kontroli konstytucyjności prawa.

Wbrew opinii wyrażonej w środku odwoławczym, także wskazanie na naruszenie zasad wynikających z art. 2 Konstytucji nie może być uznane za spełnienie wymogu wskazania konstytucyjnych wolności lub praw, których naruszenia upatruje skarżący. Trybunał przypomina, że w myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji wzorcami w sprawie wszczętej na skutek złożenia skargi konstytucyjnej mogą być tylko przepisy wyrażające wolności lub prawa podmiotowe skarżącego (zob. postanowienia pełnego składu TK z: 23 stycznia 2002 r., sygn. Ts 105/00, OTK ZU nr 1/B/2002, poz. 60 oraz 16 lutego 2009 r., sygn. Ts 202/06, OTK ZU nr 1/B/2009, poz. 23). Niewłaściwe jest zatem uczynienie z art. 2 Konstytucji samodzielnego wzorca kontroli. Wywodzone z niego zasady, takie jak powołane przez skarżącego zasady sprawiedliwości społecznej, ochrony praw nabytych, zaufania obywateli do prawa nie są samoistnym źródłem praw podmiotowych, których ochrony skarżący mógłby się domagać w skardze konstytucyjnej. Wyznaczają one jedynie standardy tworzenia wolności i praw przez ustawodawcę oraz korzystania z nich, nie wprowadzając konkretnej wolności czy konkretnego prawa (zob. postanowienia TK z 10 stycznia 2001 r., sygn. Ts 72/00, OTK ZU nr 1/2001, poz. 12 oraz 20 lutego 2008 r., sygn. SK 27/07, OTK ZU nr 1/A/2008, poz. 22). Ze względu na sposób, w jaki skarżący sformułował uzasadnienie skargi, niemożliwe jest zrekonstruowanie konkretnego konstytucyjnego prawa podmiotowego, które w jego sprawie miałyby zostać naruszone, co przesądza jednoznacznie o zasadności ustaleń poczynionych przez Trybunał w zaskarżonym postanowieniu.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że wniesione zażalenie nie podważa podstaw odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, dlatego zgodnie z art. 61 ust. 8 ustawy o TK postanawia jak w sentencji.